

การเผยแพร่ความรู้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางเว็บไซต์ ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙

กลุ่มงานไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท ขอเสนอ

การเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรย้อนหลัง

สถาบันครอบครัวที่อบอุ่นห่วงใย
ดูแลกันไม่ทะเลาะกันไม่ทอดทิ้งกันก็
จะสร้างสรรค์ความเจริญให้สังคมและ
ประเทศชาติต่อไปแต่เมื่อฝ่ายชายและ
ฝ่ายหญิงแยกทางกัน ในชีวิตของ
บุตรก็ต้องมีปัญหาในการเลี้ยงดู

เกิดขึ้นจนมาเป็นคดีฟ้องร้องกัน กลุ่มงานไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท จึงขอเสนอความเกี่ยวกับการเรียก
ค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรย้อนหลัง เพื่อประโยชน์การเลี้ยงดูบุตรดังนี้

ภาระหน้าที่สำคัญของบิดามารดาที่มีต่อบุตรผู้เยาว์ได้แก่หน้าที่อุปการะเลี้ยงดูและ
หน้าที่นี้มีได้หมดไปเมื่อจดทะเบียนหย่ากันแล้ว การที่สามีภริยาบันทึกที่ทำหย่าทะเบียนหย่าว่าให้บุตร
ผู้เยาว์อยู่ภายใต้อำนาจปกครองของมารดาแต่เพียงผู้เดียวนั้น มิได้หมายความว่ามารดาแต่เพียงผู้เดียว
เป็นผู้ที่ออกค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร ดังนั้นมารดามีสิทธิเรียกให้บิดารับผิดจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูย้อนหลังนับแต่วัน
จดทะเบียนหย่าถึงวันฟ้องได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๙๗๑/๒๕๔๔ บันทึกข้อตกลงหลังทะเบียนการหย่ามิได้กล่าว
ว่าให้อำนาจปกครองบุตรอยู่กับโจทก์หรือจำเลย กรณีต้องถือว่าโจทก์จำเลยต่างเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง
บุตรร่วมกันตามมาตรา ๑๕๖๖ วรรคหนึ่ง ส่วนมาตรา ๑๕๒๒ วรรคหนึ่งนั้น มีความหมายเพียงว่าในการ
หย่าโดยความยินยอม สามีและภริยาอาจตกลงกัน在本บันทึกข้อตกลงท้ายทะเบียนการหย่าว่าฝ่ายใดจะ
เป็นผู้ออกเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรเป็นจำนวนเท่าใด หากมิได้กำหนดศาลก็ย่อมเป็นผู้กำหนดจำนวน
เงินให้ได้ตามสมควรตามมาตรา ๑๕๒๒ วรรคสอง

เมื่อข้อความตามบันทึกข้อตกลงท้ายทะเบียนหย่า ไม่ใช่ข้อตกลงเรื่องออกเงินค่าอุปการะเลี้ยงดู
บุตรเป็นจำนวนเท่าใด ดังนั้นศาลจึงมีอำนาจกำหนดให้จำเลยออกค่าอุปการะเลี้ยงดูได้ และหลังจด
ทะเบียนหย่าในปี ๒๕๓๗ จำเลยมิได้ให้ค่าอุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์ โจทก์จึงเรียกให้จำเลยรับผิดชอบจ่ายเงินค่า
อุปการะเลี้ยงดูบุตร **ย้อนหลังตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้องได้**

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์เดือนละ ๑๑,๐๐๐
บาท นับแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๓๗ จนกว่าผู้เยาว์จะบรรลุนิติภาวะ

จำเลยให้การและฟ้องแย้ง ขอให้ถอนอำนาจปกครองบุตรของโจทก์และให้จำเลยเป็น
ผู้อุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์แต่เพียงผู้เดียว

โจทก์ให้การแก้ฟ้องแย้ง ขอให้ยกฟ้องแย้ง

ศาลชั้นต้นพิพากษา ให้จำเลยใช้ค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์ให้แก่โจทก์นับถึงวันฟ้อง
เป็นจำนวน ๘๐,๐๐๐ บาท และต่อไปให้จำเลยจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท นับแต่วัน
ถัดจากวันฟ้อง (๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙) เป็นต้นไป จนกว่าบุตรผู้เยาว์จะบรรลุนิติภาวะ

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยชำระเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์แก่โจทก์
เดือนละ ๕,๐๐๐ บาท นับแต่วันฟ้อง (ฟ้องวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙) จนกว่าเด็กชายรักเรียน การงานดี
ผู้เยาว์จะบรรลุนิติภาวะ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

โจทก์และจำเลยฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า ".....พิเคราะห์แล้วข้อเท็จจริงใน
เบื้องต้นรับฟังได้ว่า โจทก์จำเลยเป็นสามีภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายจดทะเบียนสมรสเมื่อวันที่ ๒๓
พฤษภาคม ๒๕๓๓ มีบุตร ๑ คนคือ เด็กชายรักเรียน การงานดี ผู้เยาว์ ต่อมาวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์
๒๕๓๕ โจทก์จำเลยจดทะเบียนหย่าตามบันทึกข้อตกลงท้ายทะเบียนหย่าเอกสารหมายเลข ล.๓ คดีจึงมี
ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยเป็นประเด็นแรกตามฎีกาของจำเลยว่าจำเลยต้องรับผิดชอบจ่ายเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์หรือไม่
เห็นว่า ภาระหน้าที่สำคัญของบิดามารดาที่มีต่อบุตรผู้เยาว์ได้แก่หน้าที่อุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษา
ตามสมควรแก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๔ และ
ภาระหน้าที่อันสำคัญยิ่งนี้ มิได้หมดสิ้นไปเมื่อมีการจดทะเบียนหย่าตราบใดที่จำเลยยังมีอำนาจปกครอง
บุตรผู้เยาว์ ซึ่งคดีนี้ศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยไว้เป็นที่ยุติแล้วว่า ตามบันทึกข้อตกลงหลังทะเบียนการหย่ามิได้
กล่าวว่า ให้อำนาจปกครองบุตรอยู่กับโจทก์หรือจำเลย กรณีต้องถือว่าโจทก์จำเลยต่างเป็นผู้ใช้อำนาจ
ปกครองบุตรร่วมกันตามมาตรา ๑๕๖๖ วรรคหนึ่ง ส่วนที่มาตรา ๑๕๒๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ถ้าสามี

ภริยาหย่าโดยความยินยอมให้ทำความตกลงกันไว้ในสัญญาหย่า ว่าสามีภริยาทั้งสองฝ่ายหรือสามีหรือภริยาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะออกเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร เป็นจำนวนเงินเท่าใด" นั้น ก็มีความหมายเพียงว่าในการหย่าโดยความยินยอม สามีและภริยาอาจตกลงกันในบ้านที่กข้อตกลงท้ายทะเบียนการหย่าว่าฝ่ายใดจะเป็นผู้ออกเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรเป็นจำนวนเท่าใด หากสามีและภริยามิได้กำหนดจำนวนเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูไว้ในบันทึกข้อตกลง ศาลก็ย่อมเป็นผู้กำหนดจำนวนเงินให้ได้ตามสมควร ตามมาตรา ๑๕๒๒ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า " ถ้าหย่าโดยคำพิพากษาของศาลหรือในกรณีที่สัญญาหย่ามิได้กำหนดเรื่องค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรไว้ให้ศาลเป็นผู้กำหนด " ซึ่งบทกฎหมายดังกล่าวหาได้หมายความถึงขนาดที่ว่า เมื่อมิได้กำหนดให้จำเลยเป็นผู้ออกเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรไว้ในบันทึกข้อตกลงท้ายทะเบียนการหย่าจำเลยจะไม่ต้องรับผิดชอบจ่ายเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรดังที่จำเลยฎีกาโต้แย้งแต่อย่างใดไม่ เมื่อพิเคราะห์ข้อความตามบันทึกข้อตกลงท้ายทะเบียนหย่าเอกสารหมายเลข ล.๓ ในข้อ ๓ที่ว่า " คู่หย่าทั้งสองฝ่ายสาเหตุแห่งการหย่าเพราะทรศนะไม่ตรงกันมีบุตรด้วยกัน ๑ คน คือ เด็กชายรักเรียน การงานดี อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของมารดา " แล้วเห็นว่า ข้อความดังกล่าวไม่ใช่ข้อตกลงเรื่องออกเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรเป็นจำนวนเท่าใดตามมาตรา ๑๕๒๒ วรรคหนึ่งแต่อย่างใด ดังนั้น ศาลจึงมีอำนาจกำหนดให้จำเลยออกค่าอุปการะเลี้ยงดูได้ตามมาตรา ๑๕๒๒ วรรคสอง นอกจากนี้บันทึกข้อตกลงท้ายทะเบียนการหย่าเอกสารหมายเลข ล.๓ แม้เป็นสัญญาระหว่างโจทก์จำเลย ซึ่งทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้ลงลายหน้าที่ยังใหญ่ของบิดามารดาที่มีต่อบุตรผู้เยาว์ การที่โจทก์นำสืบถึงหน้าที่ดังกล่าวของจำเลยซึ่งเป็นบิดา จึงมิใช่การนำสืบพยานบุคคลหักล้าง หรือขัดแย้งกับพยานเอกสารดังกล่าวตามข้อกล่าวอ้างของจำเลยเช่นกัน คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๗๕/๒๕๒๓ ที่จำเลยยกขึ้นอ้าง ข้อเท็จจริงและประเด็นข้อพิพาทไม่ตรงกับคดีนี้ ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าจำเลยต้องรับผิดชอบจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์ให้แก่โจทก์นั้น ชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปตามฎีกาของโจทก์มีว่า โจทก์เรียกให้จำเลยรับผิดชอบจ่ายเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูย้อนหลังตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ ซึ่งเป็นปีที่โจทก์อ้างว่าจำเลยไม่จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์จนถึงวันฟ้องเป็นเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท นอกเหนือจากค่าอุปการะเลี้ยงดูนับแต่วันฟ้องเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท จนกว่าผู้เยาว์จะบรรลุนิติภาวะได้หรือไม่ข้อนี้ เห็นว่าเมื่อได้วินิจฉัยไว้ในประเด็นแรกแล้วว่าหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตร ในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์เป็นภาระหน้าที่อันสำคัญของจำเลยผู้เป็นบิดา ซึ่งมีได้สิ้นสุดลงหลังการจดทะเบียนหย่า แม้บันทึกข้อตกลงท้ายทะเบียนการหย่าเอกสารหมายเลข ล.๓ มิได้ระบุให้จำเลยเป็นผู้ออกเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์เป็นจำนวนเงินเท่าใด ศาลก็ย่อมกำหนดจำนวนเงินให้ได้ตามสมควร เมื่อโจทก์นำสืบได้ความชัดเจนและจำเลยเองก็ยอมรับว่า หลังจดทะเบียนการหย่าในปี ๒๕๓๗ จำเลยมิได้ให้ค่าอุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์ เนื่องจากจำเลยยืนยันว่าไม่เคยตกลงที่จะให้ค่าอุปการะเลี้ยงดู โจทก์ก็เรียกให้จำเลยรับผิดชอบจ่ายเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร

ย้อนหลังตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้องได้ ซึ่งศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยกับศาลชั้นต้นที่กำหนดให้ตามสมควรเป็นเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท เพราะทั้งโจทก์จำเลยต่างก็มีอาชีพเป็นหลักฐานมั่นคง แต่จำเลยมีอาชีพเป็นทันตแพทย์ ย่อมมีรายได้ดีกว่าโจทก์ที่มีอาชีพเป็นเภสัชกร ที่ศาลอุทธรณ์ไม่กำหนดเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์อีก ๘๐,๐๐๐ บาทให้แก่โจทก์นั้นไม่ชอบฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น"

พิพากษาแก้เป็นว่าให้บังคับคดีไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ที่มาบทความ
<http://www.thaijudge.com/>
ขอขอบคุณครับ

จัดทำโดย: ศูนย์ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท

